

Vuoden eläinlääkäri 2019: Teija Korhonen

Lannistumattomasta oman tien kulkijasta kansainväliseksi asiantuntijaksi

”Eläinlääkärin koulutus antaa mainion pohjan löytää hyvinkin erilaisia reittejä työelämässä”, sanoo vuoden 2019 eläinlääkäriksi valittu **Teija Korhonen**. Hän on ELL, ECDC:n asiantuntija ja arvostettu, itsenäisesti ajatteleva, eläinlääkärikuntaa rakentava ja vaikuttamiseen pyrkivä kollega.

Teksti: Hanna Perkkiö ja Anna Parkkari
Kuvat ellei toisin mainita: Paul Quant

Euroopan tautien ehkäisy- ja tauti-
valvontavirasto ECDC:n toimisto si-
jaitsee Tukholmassa. Monikansallista
henkilökuntaa on lähes 300, suo-
malaisia eläinlääkäreitä on joukossa
kolme.

Korhosella nuo reitit ovat johtaneet Tukholmaan, Euroopan tautien ehkäisy- ja tauti-
valvontavirastoon ECDC:hen, jossa hän työ-
skentelee epidemian vastatoimien asian-
tuntijana seuranta-, toimenpide- ja tu-
kiyksikössä.

”EU-tason yhteistyö on tällä alalla tärkeää, sillä taudit eivät noudata maiden rajoja. Viraston mandaattina on tunnistaa ja arvioida tarttuvien tautien uhkia, tehdä niihin liittyvää riskien arviointia, antaa tieteellistä taustatukea kansalliseen

päätöksentekoon ja auttaa maiden välistä yhteistyötä”, Korhonen kertoo.

Nykyisessä työssään Vuoden eläinlääkäri kokee saavansa hyödyntää kaikkea sitä kokemusta, jota hän on kartuttanut tähänastisella urapolullaan. Tie ei kuitenkaan ole ollut kaikkein helpoin ja suoraviivaisin.

KOLAUS URAHAAVEILLE

Korhosen lapsuuskoti sijaitsi Kemissä, mutta sukujuuriltaan hän on savo-karjalainen. Kaikki kesät Korhonen vietti Maija-tädin pienellä lypsykarjatilalla Tuupovaarassa.

Kiinnostus vei kansainväliselle uralle

” Supervision of a mass vaccination campaign in Africa was not at all something I was prepared for. Every day I have learned a lot of new things, but of course the downside has been that every evening I have also felt quite inadequate. But I guess this is Africa and also easily the way things just happen in these kind of missions; you are supposed to do something but suddenly everything changes and you just try to follow the train. One has to tolerate living with feelings of imperfection. I can only try my best.”

Ote Korhosen blogikirjoituksesta 24.4.2015 Guineassa.

Päivittäinen epidemiapalaveri, kuva maaliskuulta 2019. Korhonen pöydän vasemmalla fuksianpunaisessa puvussa.

Siellä hän pääsi seuraamaan myös kunnaneläinlääkärin työtä, joka lapsen silmin näyttäytyi jännittävänä.

Ammattihaaveet muotoutuivat kuitenkin lopullisesti vasta lukiossa. Kolmas yritys toi vuonna 1992 paikan eläinlääketieteellisessä, silloin vielä Eläinlääketieteellisessä korkeakoulussa.

Ensimmäiset viisi opiskeluvuotta sujahivat putkeen, eikä Korhonen katunut kertaakaan alanvalintaansa. Sitten tuli kandikesä, eikä sen jälkeen mikään ollut ennallaan.

”Olin jo keväällä väsynyt, sillä opinnot olivat vaatineet voimia. Päädyin kunnaneläinlääkärin sijaiseksi Kainuuseen, jossa piti olla liiankin vähän töitä. Sitten kun ensimmäisenä aamuna avasin vastaanoton, jono ulottui jalkakäytävälle.”

Kävi ilmi, että paikallinen yksityisklinikka oli mennyt heinäkuuksi kiinni. Korhonen hoiti yksinään kahden kunnan asiakkaita päivystäen putkeen ensimmäiset kolme viikkoa. Nukkumiseen ei juuri jäänyt aikaa, ja paino putosi kahdessa viikossa seitsemän kiloa. Pahimman kolauksen sai kuitenkin henkinen puoli.

”Syksyllä kuuntelin, kuinka hyvin opiskelukavereilla oli mennyt. Itselläni oli paska olo. Että tätäkö varten olin opiskellut viisi vuotta. Ajattelin, että vika oli minussa”, Korhonen muistelee.

YKSIN EI TARVITSE PÄRJÄTÄ

Ammatista oli ehtinyt tulla iso osa persoona, ja kun sitä puolta horjutettiin, kaikki

romahti. Korhonen sairastui masennukseen, eikä halunnut enää valmistua ollenkaan. Vasta myöhemmin hän on saanut todeta, ettei ole suinkaan ollut tilanteessaan ainoa.

”Nykyään näistä asioista puhutaan enemmän, ja myös työoloissa on tapahtunut kehitystä. Toivottavasti ketään nuorta ei enää samalla tavalla jätetä yksin.”

Yksi käänne parempaan tapahtui seuraavana keväänä, kun Korhonen lähti kurssikaverinsa kanssa *Erasmus*-vaihtoon Alankomaihin. Ensimmäinen pidempi oleskelu ulkomailla oli rohkaiseva kokemus.

Seuraava käänne tuli vuosituhannen alussa, kun Korhonen muutti silloisen miesystävänsä luokse Geneveen. Muutto merkitsi tilaisuutta lykätä valmistumista ja ottaa samalla muutaman vuoden ajan etäisyyttä opintoihin ja koko alaan. Korhonen koki sen helpottavana. ”Oli tärkeää tajuta, että minulla on arvoa ihmisen riippumatta siitä teenkö eläinlääkärin töitä vai en.”

Suhde päättyi, mutta maitojunan sijasta odotti ystävän kautta tullut työtarjous Eviran (nyk. Ruokavirasto) Seinäjoen toimipaikasta. Parin vuoden pesti sai jatkokseen työrupeaman konsultoivana eläinlääkärinä Suomen turkiseläinten kasvattajain liitossa.

Siinä vaiheessa Korhonen alkoi olla valmis kaivamaan lopputyönsä naftaliinista. Suurena tukena oli yliopistonlehtori **Mirja Ruohoniemi**, joka valittiin Vuoden eläinlääkäriksi vuonna 2015. ”Hän sanoi rohkaisevat sanat, että loppuun palaminen

ei ollut minun syytäni. Se auttoi vapautumaan vanhasta taakasta. Valmistuin paljon kurssikavereitani myöhemmin, mutta enää se ei hävetä.”

KIINNOSTUS VEI KANSAINVÄLISELLE URALLE

Valmistuttuaan Korhonen työskenteli lyhyen aikaa laboratoriossa ja teurastamolla, kunnes pääsi vuonna 2009 Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle selvittämään ruoka- ja vesivälitteisiä epidemioita. Samassa talossa työ jatkui myöhemmin vuoden ajan tartuntatautilääkärinä.

Kiinnostus epidemiologiaa kohtaan oli Korhosella herännyt jo vuosia aiemmin aiheeseen liittyvillä kursseilla. Kaiken aikaa mieli oli myös kutkutellut takaisin maailmalle. Nämä asiat yhdistyivät vuonna 2011, kun Korhonen pääsi ECDC:n kaksivuotiseen kenttäepidemiologian koulutusohjelmaan Marseilleen – taas kolmannella yrittämällä.

”THL:n aikoina minulle aukesi monialaisuus, kun sain tehdä töitä eri alojen ihmisten kanssa. Olen aina ollut kiinnostunut myös ihmisten sairauksista, ja Marseillessä pääsin laajentamaan asiantuntijuuttani siihen suuntaan. Eläinlääkärin koulutus antaa hyvän pohjan epidemiologialle ja auttaa ymmärtämään esimerkiksi rokotusten ja laumaimmuneiteetin merkitystä”, Korhonen sanoo.

Koulutusjakso Marseilleissa oli vaativa mutta antoisa, ja Korhonen on yksi har-

voista sen suorittaneista suomalaiseläinlääkäreistä. Välimeren rannalla karttui myös ranskan kielen taito.

Valmistumisen jälkeen Korhonen ei kauan ehtinyt pyöritellä peukaloitaan, sillä Euroopan tautienehkäisy- ja tautivalvontavirasto haki Tukholmaan määrääkaista asiantuntijaa. Korhonen haki paikkaa viime tingassa ranskalaisen miesystävänsä rohkaisemana, ja sillä tiellä hän on yhä.

”Työskentelin ECDC:ssä aluksi lähes neljä vuotta henkilöstövuokrausfirman palkollisena. Hallinnollisten töiden lisäksi tein ruoka- ja vesivälitteisten tautien ja legionelloosin tautiseurantaa ja osallistuin riskinarviointien tekoon esimerkiksi ebolan ja zikan tiimoilta. Samalla sain hyvää oppia projektinhallinnasta ja näkemystä myös näihin asioihin liittyvästä poliittisesta päätöksenteosta.”

Vuoden 2015 keväällä Korhonen sai kokemusta myös kentältä, kun hän osallistui ebolan torjuntaan Guineassa. Ebola on Korhosen mukaan hyvä esimerkki siitä, miksi tällä vuosituhanella jalansijaa saanut *One Health* eli *yhteinen terveys* -ajatukset ovat tärkeitä.

”Monet taudit ovat sellaisia, joiden torjunnassa tarvitaan yhteistyötä lääkäreiden, eläinlääkäreiden, ympäristöterveyden sekä muiden alojen asiantuntijoiden kesken. Myös omassa työssäni sen merkitys näkyy hyvin.”

PALKINTO ROHKASEVANA ESIMERKINÄ

Korhonen sai heittää viimein hyvästit päätöksille, kun hänet nimitettiin viime vuoden lokakuussa ECDC:n epidemian vastatoimien asiantuntijaksi (Expert Outbreak Response) ruoan ja veden välityksellä leviävien tautien ja zoonosien ohjelmassa. Työ keskittyy etenkin matkailuun liittyvien legionellatapausten seurantaan ja tilastointiin.

”Virastossa saan työni puolesta kuitenkin pysyä ajan tasalla kaikista muistakin tartuntataudeista, mikä on todella kiinnostavaa. Tykkään työstäni myös sen kansainvälisyyden ja monialaisuuden vuoksi”, Korhonen toteaa.

Nykyinen pesti on viisivuotinen, mutta Korhonen näkisi mielellään olevansa samassa talossa myös kymmenen vuoden kuluttua.

”Nyt on sellainen tunne, että tämä on minun paikkani työelämässä.” Hän kertoo viihtävänsä Tukholmassa.

Jos jotain niin epävarmuutta palkittu onkin oppinut uransa aikana sietämään. Siksi häntä ei lannistanut edes 11 kuukauden työttömyysjakso ennen nykyistä pestiä. Työttömänä ollessaan Korhonen suuntasi aktiivisuuttaan muun muassa vapaaehtoistyöhön Eläinlääkäriliiton *Oikeus kuoon* -kampanjassa. Siinä vedotaan yrityksiin, etteivät ne käyttäisi brakykefaalisia lemmikkejä markkinointikuvastossaan.

”Teija Korhonen on aktiivinen ja rakentava vaikuttaja sekä eläinlääkäriyhteisön sisällä että sen ulkopuolella. Hän muun muassa välittää tehokkaasti punnittua tie-

toa kollegoille eläinlääkärien sähköisellä keskustelupalstalla. Koirien liialliseen ja lostamiseen liittyvä *Oikeus kuoon* -kampanja on pitkälti Vuoden eläinlääkärin aikaansaannosta. Eläinlääkäriliitto haluaa *Vuoden eläinlääkäri 2019* -palkinnolla tuoda esiin laaja-alaisen ammattikunnan huikkeen polveilevia uria ja yhteiskuntaa palvelevaa osaamista. Liitto haluaa myös antaa tunnustusta eläinlääkärikunnan hyväksi tehdystä pyyteettömästä työstä. Korhonen on ulkomailta käsin keskeinen osa Suomen eläinlääkäriyhteisöä ja hän tukee meitä eläinlääkäreitä työssämme teoin ja sanoin”, sanoo liiton puheenjohtaja **Päivi Lahti**.

Vuoden eläinlääkärin titteli tuli Korhoselle täytenä yllätyksenä. Hän kertoo olevansa todella hämmentynyt, liikuttunut ja iloinen kollegojen myöntämästä tunnustuksesta. ”Toivon, että tämä monella tapaa epätavanomaisen urapolun huomioiminen ja arvostaminen antaa voimia muillekin, jotka tulevat kokeneeksi vaikeuksia uralaan ja elämässään.”

Vuoden eläinlääkäri 2019 toivoo myös, että omalla esimerkillään hän voisi rohkais- ta kollegoita tarttumaan ongelmiin ja teke-

EUROOPAN UNIONIN TAUTIVIRASTO NIMELTÄ ECDC

European Centre for Disease Prevention and Control eli ECDC on vuonna 2005 perustettu EU- virasto, jonka toimipaikka on Solnassa, Tukholman läänissä. Suomeksi siis Euroopan tautienehkäisy- ja tautivalvontavirasto. Viraston tehtävä on vahvistaa Euroopan puolustautumista tarttuvia tauteja vastaan.

Työntekijöissä on kolme suomalaista eläinlääkäriä: **Johanna Takkinen**, **Taina Niskanen** ja Teija Korhonen. Muita suomalaisia on töissä 12 ja kaikkiaan väkeä on lähemmäs 300 henkilöä.

ECDC tarjoaa kaksivuotista *learning by doing* -koulutusohjelmaa, jossa on kaksi koulutuspolkua: *Field Epidemiology* (EPIET) ja *Public Health Microbiology* (EUPHEM).

Koulutuksen on vuosien varrella suorittanut 18 suomalaista asian-

tuntijaa, joista 15 on käynyt EPIET-koulutuksen ja kolme EUPHEM-koulutuksen. EPIET-koulutuksen ovat suorittaneet eläinlääkärit **Katri Jalava**, **Johanna Takkinen**, **Merja Rantala** ja **Ruska Rimhanen-Finne**.

EU:lla on useita jäsenmailhin sijoitettuja virastoja, esimerkiksi Lääkevirasto EMA, Elintarviketurvallisuusvirasto EFSA, Kemikaalivirasto ECHA ja Consumers, Health, Agriculture and Food Executive Agency CHAFAA.

Lisää tietoa verkossa: ecdc.europa.eu ja ec.europa.eu

”Korhonen on aktiivinen ja rakentava vaikuttaja sekä eläinlääkäriyhteisön sisällä että sen ulkopuolella. Esimerkiksi koirien liialliseen jalostamiseen liittyvä *Oikeus kuonoon* -kampanja on pitkälti Vuoden eläinlääkäriin aikaansaannosta”, sanoo puheenjohtaja Lahti.

mään urallaan perinteisestä poikkeaviakin valintoja. ”Missään vaiheessa ei kannata lannistua lopullisesti, vaan hakea tarvittaessa apua, olla avoin ja mennä rohkeasti uusista ovista sisään, kun sellaisia avautuu.”

Kirjoittajista Perkkiö on vapaa toimittaja Ylivieskasta ja Parkkari lehden toimituspäällikkö ja Eläinlääkäriliiton tiedottaja.

VUODEN ELÄINLÄÄKÄRI -PALKINTO

Vuoden eläinlääkäri tai Vuoden eläinlääkintäteko -palkinto jaetaan merkittävän eläinlääketieteen, eläinlääkinnän tai eläinlääkärikunnan hyväksi tehdyn työn perusteella.

Palkinto on osa maailmanjärjestö WVA:n Maailman eläinlääkäripäivän viettoa. Eläinlääkäriliiton jäsenet voivat ehdottaa palkittavaa liiton hallitukselle. Palkintoa on myönnetty vuodesta 2001 lähtien.

Vuonna 2019 palkinto annettiin 15. toukokuuta.

Vuoden eläinlääkärillä on puheenvuoro kollegoille Eläinlääkäripäivien avajaisissa 11. joulukuuta.

TEIJA KORHONEN

- Syntynyt Kemissä vuonna 1969
- Viljelijä, Kujalan Maatalousoppilaitos, Lahti, vuonna 1989
- Eläinlääketieteen lisensiaatti, Helsinki vuonna 2007
- The European Programme for Intervention Epidemiology Training (EPIET) vuonna 2014
- Laillistettu eläinlääkäri Ruotsissa vuonna 2016

TYÖURAA

- Eviran (nyk. Ruokavirasto) Seinäjoen toimipisteessä, eläinlääkäri (tuotantoeläinten tautidiagnostiikkaa) 8/2004 – 9/2006
- Suomen Turkistuottajien keskusliitto, eläinlääkäriin sijainen 11/2006 – 12/2007
- Eviran (nyk. Ruokavirasto) Seinäjoen toimipisteessä, eläinlääkäri (tuotantoeläinten tautidiagnostiikkaa) 1/2008 – 8/2008
- SeiLab laboratorioeläinlääkäri 8/2008 – 12/2008
- Eviran (nyk. Ruokavirasto) tarkastuseläinlääkäri, Atria, Nurmo 2/2009 – 5/2009
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL, Helsinki, epidemiaselvittelyä 6/2009 – 12/2009 Eviran (nyk. Ruokavirasto) Helsingin toimipisteessä, ylitarkastaja (laitoshygienijaosto) 3/2010 – 8/2010
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL, Helsinki, tartuntatautilääkäri 9/2010 – 9/2011
- European Centre for Disease Prevention and Control, ECDC, Kenttäepidemiologian koulutusohjelma EPIET, Institut de Veille Sanitaire, Marseille, Ranska 9/2011- 9/2013
- ECDC, määräaikainen tieteellinen asiantuntija, Tukholma, Ruotsi 2/2014 – 10/2017
- ECDC, asiantuntija (Expert Outbreak Response), Tukholma, Ruotsi 10/2018 ->

VAPAA-AIKAA

Saunominen, uiminen, lukeminen, ranskan kieli ja postikorttien lähettäminen.

”Monipolvinen ura voi viedä unelmatyöhön. Jaksaminen on joskus koetuksella, mutta myönteisyys, kollegojen ja ystävien tuki ovat erinomaisia tukipilareita.”